

Procés participatiu Montsant t'escolta

Informe de resultats de la sessió

Sessió núm. 5 - Cornudella de Montsant
Cornudella de Montsant, 25 d'octubre de 2023

**Generalitat
de Catalunya**

**Parc Natural
de la Serra
de Montsant**

Unitat impulsora del procés participatiu

Parc Natural de la Serra de Montsant

Empreses dinamitzadores i que redacten l'informe

Fleca l'Aresta SCCL

La Bastida Participació SCCL

Robert Castells, Núria Luque, Annaïs Sastre i Otger Vallès

Contingut - Índex

1. Introducció	3
1.1 Antecedents i context	3
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos de debat en les sessions	4
1.4 Sessions participatives en el territori	5
1.5 Canal Participa	5
2. Assistència i participació	6
2.1 Perfil de les participants	6
2.2 Llistat d'entitats participants	7
2.3 Qüestionari de satisfacció	8
3. Recull d'aportacions	8
3.1 Dinàmica inicial	9
3.2 Dinàmica de participació	9
3.3 Resum del poble	18

1. Introducció

Aquest document recull les conclusions locals extretes de la ronda de visites als 9 municipis del Parc Natural de Montserrat per escoltar les veus dels veïns i les veïnes, amb l'objectiu de treballar per l'interès comú del territori i enfortir els vincles entre el Parc i la seva gent.

1.1 Antecedents i context

El Parc Natural de la Serra de Montserrat és un dels espais més singulars de Catalunya. Va ser declarat el 30 d'abril de 2002 pel Parlament de Catalunya, amb una superfície de 9.242 ha., amb l'objectiu de protegir els seus valors geològics, biològics, paisatgístics i culturals, respectant el desenvolupament sostenible dels seus aprofitaments. La població dels municipis que envolten el Parc Natural de Montserrat actualment són 2.638 habitants censats (2022).

Després de 20 anys d'existència, el Parc Natural inicia un procés participatiu amb els pobles del seu entorn, amb la voluntat d'escoltar la veu de veïns i veïnes, entitats i empreses locals, per recollir propostes de millora entorn a àmbits tan diversos com l'ús públic, el patrimoni natural i cultural o les implicacions de viure i treballar a aquest territori. Alhora, vol potenciar la participació de la gent del territori i augmentar el vincle entre l'espai natural protegit i l'equip gestor del parc.

Des de la seva creació s'han fet diverses accions per implicar als habitants i fer-los partícips de la gestió del territori de la serra de Montserrat. Els precedents principals que han inclòs processos de participació en aquest sentit han estat:

- Agenda 21 (2007-08)
- Aproximació a les percepcions socials del Parc Natural de Montserrat (2009)
- Carta Europea de Turisme Sostenible (certificació 2016 i renovació 2021)
- Declaració de Zona de Protecció Lumínica i Acústica del Parc Natural de Montserrat: Àrea d'influència 2018 i Pla d'accions ZEPQA (2023)

1.2 Objectius del procés participatiu

Els objectius d'aquest procés de participació ciutadana són:

- Analitzar la percepció que després de vint anys tenen els diferents actors socials vinculats amb el parc.
- Detectar problemàtiques o temes que requereixin concens i treballar en propostes de millora de relació.
- Analitzar els canals de comunicació entre el parc i els habitants del territori per saber si són eficaços i òptims i recollir propostes de millora.
- Analitzar com es poden enfortir dinàmiques que millorin el vincle entre el parc i el territori i fer propostes.

1.3 Eixos de debat en les sessions

El procés de debat s'ha estructurat en 4 eixos de debat:

Ús públic:

L'ús públic és el conjunt d'activitats, serveis i equipaments que ha de facilitar l'administració de l'espai protegit per tal d'apropar els visitants als seus valors naturals i culturals, d'una manera ordenada, segura i que garanteixi la conservació i la difusió d'aquests valors a través de la informació, l'educació i la interpretació ambiental.

Concretament, s'ha parlat d'equipaments i punts d'informació, àrees de lleure, pistes i senyalització, àrees d'interès dels pobles, regulació de les activitats del parc i normativa, infraestructures, turisme sostenible, etc.

Viure i treballar al Parc:

En aquest àmbit, s'hi engloben totes aquelles activitats econòmiques i educatives que es realitzen dins l'àrea de l'espai protegit, i que necessàriament han de coordinar-se (per exemple mitjançant tràmits administratius) amb l'òrgan gestor del parc per tal que existeixi una convivència amb la diversitat d'usos de l'espai protegit.

Concretament, s'ha parlat d'agricultura, ramaderia, biodiversitat cultivada, caça, serveis i tràmits, usos i activitats tradicionals, educació i centres educatius, aprofitament silvícola, etc.

Patrimoni natural i cultural:

La serra de Montsant és un dels espais més singulars de Catalunya. Entre els objectius del Parc hi ha la conservació de la seva biodiversitat, i posar en valor el patrimoni natural i el patrimoni cultural material i immaterial de la serra.

Concretament, s'ha parlat de paisatge, fauna, flora, geologia, arquitectura popular, espiritualitat, etc.

Comunicació:

La comunicació i la proximitat del parc amb els veïns i veïnes es imprescindible, ja que habiten i fan ús dels espais naturals protegits. Per tal d'evitar el desconeixement, cal que el Parc faci divulgació de la gestió i els temes que s'estan treballant, així que s'ha de trobar el canal adequat de comunicació amb la població local.

Concretament, s'ha parlat de canals de comunicació, l'agenda, el butlletí del parc i sobre quina informació és d'interès general i necessari que intensificar.

1.4 Sessions participatives en el territori

El procés participatiu, a nivell presencial, s'ha dut a terme en nou sessions, una en cadascun dels municipis del voltant del Parc Natural.

Les sessions s'han dut a terme durant 3 setmanes, els dimarts, dimecres i dijous de 18 a 20 h.

El calendari ha estat el següent:

- Dimarts 17 d'octubre a Cabacés, a la Sala de la Societat.
- Dimecres 18 d'octubre a La Bisbal de Falset, a la sala d'actes de l'Ajuntament.
- Dijous 19 d'octubre a Margalef, a la Sala Polivalent.
- Dimarts 24 d'octubre a La Morera de Montsant, a la Seu del Parc Natural de Montsant.
- Dimecres 25 d'octubre a Cornudella de Montsant, a la sala d'actes de l'Ajuntament.
- Dijous 26 d'octubre a Ulldemolins, al Centre Cívic.
- Dimarts 07 de novembre a La Figuera, a la sala Euterpe.
- Dimecres 08 de novembre a La Vilella Baixa, al Local social de la Vilella Baixa.
- Dijous 09 de novembre a La Vilella Alta, al Casal.

1.5 Canal Participa

Alhora, durant tot el procés participatiu també ha estat obert el [Canal Participa](#), el canal de participació virtual de la Generalitat de Catalunya, que inclou tota la informació i documentació del procés, així com un espai de participació en línia on poder fer aportacions i rebre i donar suport a iniciatives presentades.

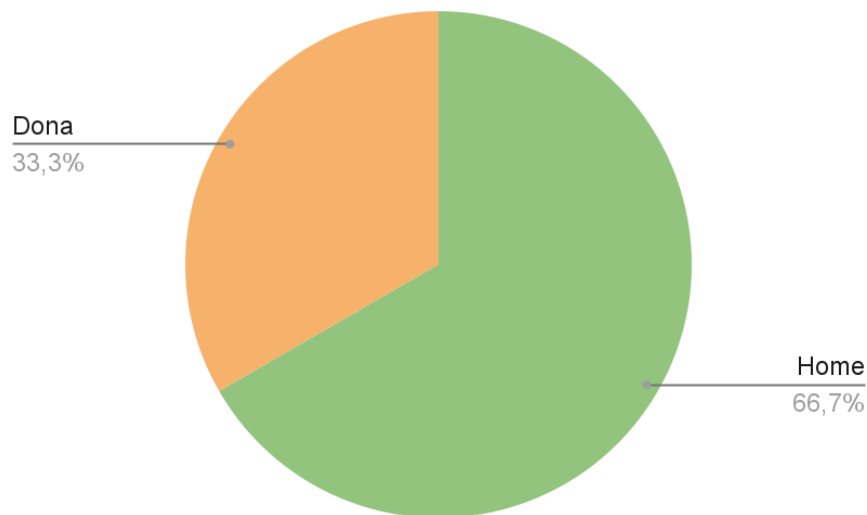
2. Assistència i participació

La sessió va comptar amb la participació de 12 persones, que representaven a 6 organismes, entitats o empreses diferents.

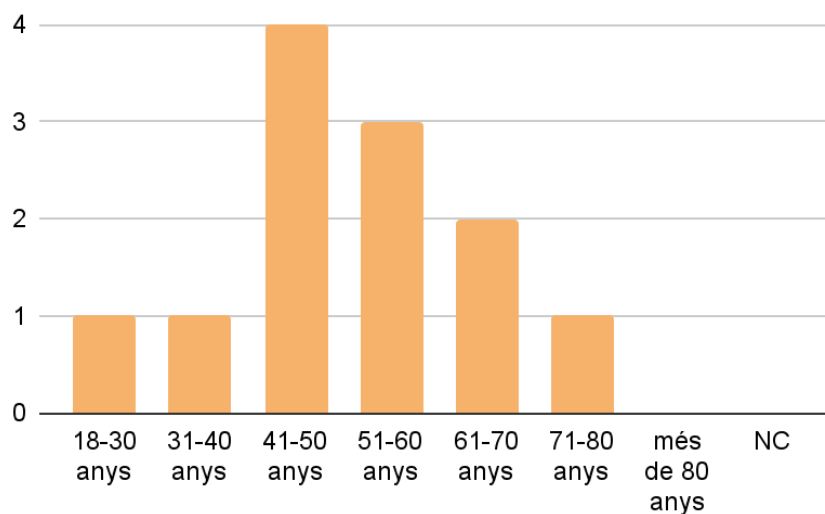
2.1 Perfil de les participants

A partir de les dades obtingudes del qüestionari d'avaluació que es va facilitar al final de la sessió, es mostren algunes de les dades de perfil de les participants.

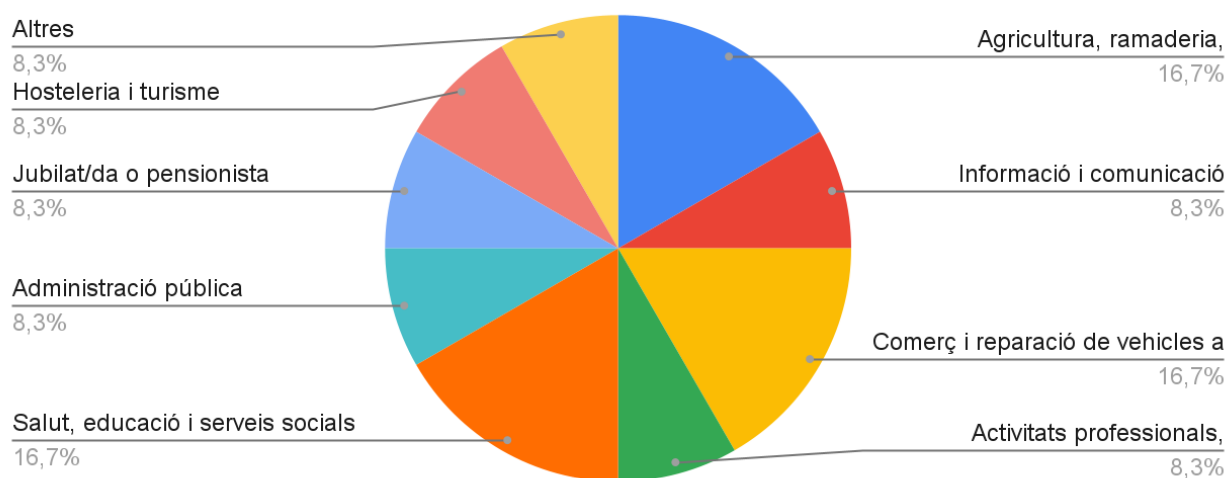
Participants per sexe:

Participants per edat:

Sector d'activitat professional de les participants:

2.2 Llistat d'entitats participants

Tot seguit es presenta el llistat d'entitats participants a la sessió, indicant el nombre de persones representants de cada entitat.

Entitat/Administració/Empresa	Nombre de participants
Ajuntament	1
Associació Excursionista Cornudella de Montsant	1
Associació de veïns d'Albarca	1
Cooperativa agrícola de Cornudella de Montsant	1
Cases rurals i altres serveis turístics	2
Particulars	6
TOTAL	12

2.3 Qüestionari de satisfacció

Al finalitzar les diverses sessions de participació s'ha utilitzat un qüestionari de valoració d'aquesta, per poder recollir dades de les participants i, alhora, poder recollir l'opinió respecte al desenvolupament de la sessió.

Els resultats de totes aquestes enquestes es mostraran a l'informe final del procés de participació, a l'entendre-se totes les sessions com un mateix conjunt de dinàmiques participatives.

3. Recull d'aportacions

Les sessions de participació han començat amb la presentació de la jornada a càrrec de l'equip de dinamització, així com amb l'explicació dels objectius del procés a càrrec de la direcció del Parc Natural de Montsant.

Durant la sessió les persones participants han deliberat en gran i petit grup, conduïts per tres dinamitzadors professionals, seguint un conjunt de dinàmiques participatives prèviament dissenyades.

La sessió s'ha dividit, principalment, dos en espais participatius: al primer, els assistents organitzats en petits grups han anat passant per diversos espais on s'abordaven els diversos àmbits de l'Ús públic, les implicacions de Viure i treballar al Parc Natural i elements relatius al Patrimoni natural i cultural. Totes les persones participants han participat en cadascun dels espais, aportant aspectes positius, aspectes negatius i també propostes de millora sobre aquests.

El segon moment participatiu ha estat una dinàmica, en gran grup, per conèixer les formes de comunicació del Parc Natural amb els veïns i veïnes del territori, alhora que per poder proposar noves formes d'establir contacte.

Cal destacar que prèviament a tot això, a mesura que les persones participants arriben a la sessió, se'ls hi demana reflexionar respecte què és el Parc Natural de Montsant per elles; tot i que és una dinàmica que tan sols pretén establir un primer contacte amb el que es treballarà més endavant, les respostes també es recullen en aquest informe.

3.1 Dinàmica inicial

Què és per tu el Parc Natural de Montsant?	
Protecció	Oportunitat, restricció / limitació, desil·lusió
Natura ecologia	Vida
Tranquil·litat	Natura i tranquil·litat
Cogestió per la sostenibilitat	Un espai per viure! i gaudir!
Regular i gestionar la natura	Patrimoni, llegat per anys, oportunitats

3.2 Dinàmica de participació

Ús públic i social
Elements positius
<ol style="list-style-type: none"> 1. Equipaments a tots els municipis. 2. Obertura de punts d'informació. 3. Regulació de l'escalada. 4. Senyalització. 5. Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS). Com a una potent

eina de reflexió.

6. Cursos que s'estan oferint des del parc, com el del Bon Coneixedor i el de Punt d'Informació.
7. Implicació del parc en models de gestió que han beneficiat un territori més ampli.
8. Tenir la Carta Europea de Turisme Sostenible, i ser Punt Starlight.
9. La gestió i equilibri, des del meu punt de vista, és correcte i està tot prou ben senyalitzat.
10. La proactivitat de parlar i col·laborar amb els ajuntaments.
11. Ús ecològic i consciència medioambiental.
12. Iniciatives com la protecció dels ocells, la CETS o la Starlight.
13. Que hi hagi un Punt d'Informació obert cada cap de setmana.
14. Bona senyalització.

Elements a millorar

1. Molta freqüentació turística puntual, però intensa. P.e. hi ha un excés a Albarca.
2. Manca d'ordenació de vehicles i especialment campers i autocaravanes.
3. Camí d'Albarca a Montsant (a peu, 20 minuts, el que més s'utilitza), millorar el primer tram. Alhora, el sensor de freqüentació hauria de ser aquí.
4. Visualitzar més el Parc a Albarca.
5. Itineraris amb tríptic a Margalef amb mapa i explicació.
6. Obertura del Punt d'Informació.
7. Transports en comú, per exemple, promocionar servei de bus o similar tant en turisme com quotidianament.
8. Senyalització, fer una revisada.
9. Descentralització del turisme, a través dels punts d'informació. Esponjar i repartir el turisme pels diferents espais del parc per tal d'evitar concentracions.
10. LA CETS no arriba a la població en general.
11. Punts d'informació: hi ha dubtes si realment hi ha una atenció especialitzada i com ho fan. Més enllà de donar informació del parc, haurien de servir per donar assessorar els visitants d'altres zones del parc.
12. Esdeveniments: trobar l'equilibri en esdeveniments esportius.
13. Punts d'informació, senyalització i falta d'implicació en l'acompanyament personalitzat de cada persona.
14. Sostenibilitat del turisme.
15. Senyalitzar afegint codis QR, fer una actualització general.
16. Fomentar itineraris de fauna i flora.
17. La normativa està actualitzada i s'adequa a la realitat?
18. Punts d'informació estàtics? No compleixen les expectatives, són massa bàsics. Haurien de dinamitzar i obrir més dies. S'haurien d'adaptar a les noves tecnologies.
19. Punt d'informació del poble està desaprofitat. P.e. l'exposició.

20. La cacera que s'avisava tard, millorar la comunicació.
21. Regular el pàrquing d'autocaravanes.
22. Regular les pernoctes de furgonetes a Siurana i potser també al Montsant i a Cornudella.
23. Senyalització del camí dels cartoixans: Cornudella - Albarca (racó del carro).
24. Senyalització a l'inici del camí GR de Cornudella a Sant Joan de Codolar, hi ha una trifurcació confusa.
25. Senyalització del camí dels cartoixans Cornudella - La Morera.

Propostes de millora

1. Acció conjunta amb les entitats esportives. Més coordinació per la conservació del medi.
2. Rutes i transports disponibles. Com accedir amb transport públic als pobles o entorns del parc.
3. Millorar el camí de Montsant a Albarca a peu.
4. Crear material explicatiu de la ruta dels Cartoixans, en detall.
5. Oferir oficialment els itineraris per alguna App tipo Wikiloc per recomanar.
6. Establir un calendari de dies de caça fix.
7. Visualitzar més el Punt d'Informació a Cornudella.
8. Ordenar espai vial d'accessos. En dies concrets i en general (amb ajudants).
9. Crear algun equipament del parc o ajuntament o veïns a Albarca.
10. Materials interactius fins que es doni a conèixer els valors immaterials del Parc. Emocionar a les persones visitants.
11. Actualització i reactivació en fer més trobades de les formacions dels Punts d'Informació (Restaurants i hotels). El curs hauria de ser un procés que s'anés actualitzant.
12. Més transport públic.
13. Formació a Siurana.
14. Aprofitar l'espai de cursos del Punt d'informació.
15. Més divulgació dels valors del parc.
16. Avisar abans de les batudes i millorar la comunicació.

Patrimoni natural i cultural

Elements positius

1. Difusió dels valors del paisatge, flora i fauna.
2. Participació d'entitats que no són del territori en el dia a dia d'aquesta, com per exemple amb el cens del duc.
3. La protecció dels valors espirituals amb iniciatives com el segell Starlight.
4. Elements de difusió i educació ambiental com l'agenda escolar.
5. Organització d'activitats per la conservació del patrimoni, com els camps de treball per la reconstrucció del patrimoni de pedra seca.
6. Montsant com a espai natural per associacions (per exemple, amb excursions del grup excursionista).
7. Gran xarxa d'itineraris (locals, de flora, etc.).
8. Bona tasca de conservació de la flora i de la fauna, i de valorització d'espècies a protegir, com la somereta. També del patrimoni cultura.
9. La recerca i la difusió dels valors de Montsant es fan de moltes temàtiques diferents.
10. La candidatura de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO pren força.
11. Taula del paisatge com a espai útil.
12. Poca gent coneix Montsant, fet que facilita la tranquil·litat i la conservació.
13. L'itinerari de pedra seca dels Montalts està molt ben conservat.

Elements a millorar

1. Impacte de la fauna invasora davant de la fauna autòctona.
2. Dificultats per mantenir l'arquitectura, fet que facilita que s'abandoni el paisatge.
3. Falta difusió de les exposicions i xerrades.
4. Poca valoració del món rural i de la pagesia.
5. Falten activitats per a infants i joves al voltant de Montsant.
6. Poca implicació de la població en els valors de Montsant.
7. Falta informació respecte la geologia de Montsant.
8. Poca participació en activitats que es fan per la població local.
9. Falta informació sobre el patrimoni natural i cultural de Cornudella de Montsant.
10. Manca d'informació sobre l'aplicació del Pla Especial. Si cal, actualitzar-lo.
11. L'església d'Albarca està en molt mal estat, i al no ser parròquia encara se li fa menys cas.
12. Al ser un parc petit, allunyant i desconegut, falten recursos.

Propostes de millora

1. Comptar amb opuscles geològics, d'ermites i arqueològics, per valoritzar aquest patrimoni espiritual immaterial.
2. Donar suport a les ermitanes de Cornudella i de Margalef pel seu camí.
3. Creació de guies de camp de flora, fauna i geologia.
4. Col·locació de plafons interpretatius dels elements geològics i del patrimoni natural.
5. Promoure el silenci a dins del Parc de Montsant.
6. Aprofitar les noves tecnologies per informar sense ser invasius (per exemple, amb codis QR).
7. Seguir preparant exposicions i millorar-ne la comunicació.
8. Augmentar la vinculació de Montsant amb les universitats del territori.
9. Seguir apostant per l'educació ambiental.
10. Homogeneïtzació de la cartellística i indicacions de Montsant.
11. Neteja i gestió forestal dels efectes de la sequera (arbres morts).
12. Potenciar la recuperació d'espais amb pedra seca com els Montalts.
13. Intervenció per posar en valor els molins hidràulics que hi va haver (i les seves restes) al voltant del riu.
14. Reflexió sobre els valors del territori i els actes que s'hi desenvolupen, així com el seu impacte (per exemple, curses, etc. que generen molt d'impacte i aporten poc).
15. Treballar amb fórmules com la masoveria rural/urbana per fomentar el relleu i evitar l'abandonament del territori.

Viure i treballar al parc

Elements positius

1. L'agenda escolar i el programa conjunt d'activitats trimestrals.
2. Les activitats que es fan sortides i xerrades.
3. Les activitats a les escoles.
4. La difusió d'exposicions, activitats i demés activitats.
5. Educació ambiental.
6. Les activitats ambientals
7. L'agenda escolar.
8. Destinació star-light.
9. La generació de llocs de treball a la pròpia estructura del parc. Però que haurien de ser ocupats per gent del territori.
10. L'equip que hi treballa.
11. Genera oportunitats laborals en general.
12. La creació de zones lúdiques i d'esbarjo.
13. El parc va bé per oferir determinats serveis i tràmits.
14. La imatge que genera el parc, és molt important per visibilitzar el territori, els productes, etcètera. Es ven millor un territori protegit que un territori sense cap qualificació.
15. No hi ha dificultats per treballar en l'àmbit del parc (àmbit de la fotografia).
16. Els establiments i punts d'informació amb persones formades i amb el CETSA ha ajudat a difondre el parc.

Elements a millorar

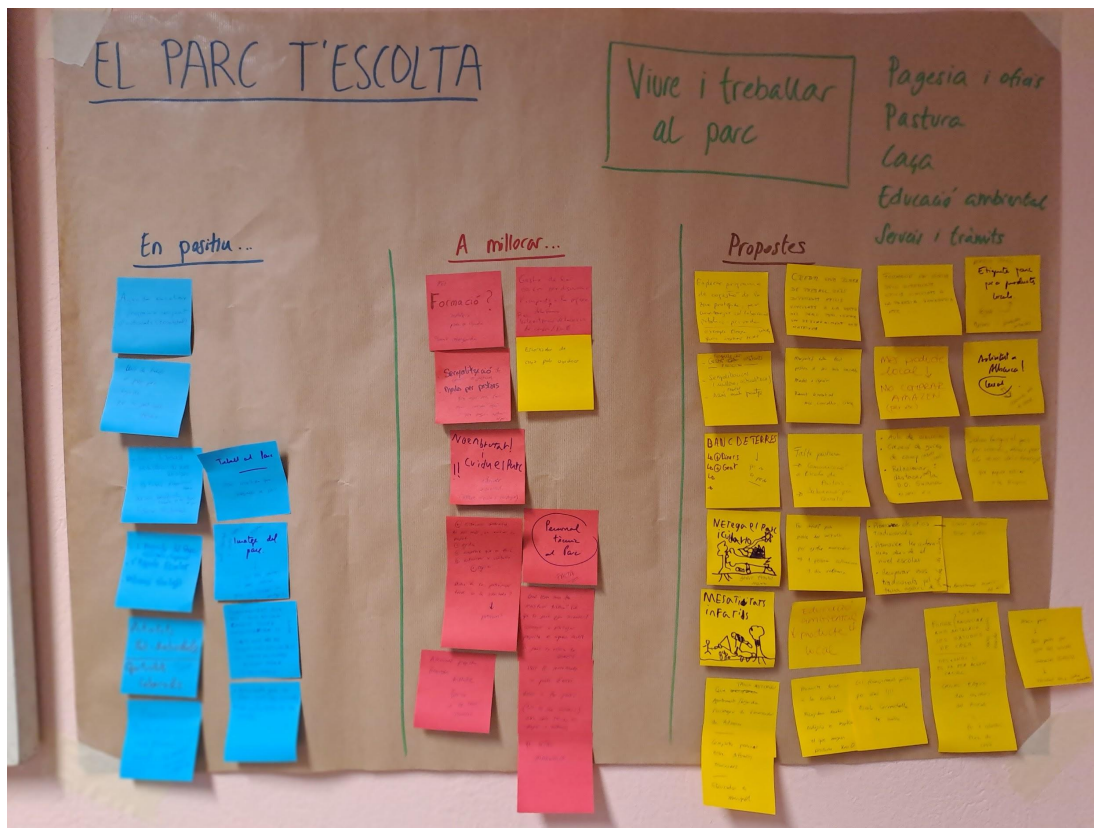
1. Reflexionar entorn la massificació turística i començar a plantejar propostes en aquest sentit. Plantejar, per exemple, el pagament en els accessos més massificats i que els diners vagin a la gestió del punt d'accés. Margalef és un punt crític.
2. Activar l'associació de propietaris forestals per poder accedir a recursos per la gestió forestal.
3. Més ajudes
4. Més educació ambiental
5. Més empreses que facin activitats per a visitants de forma regular. Serviria per millorar la participació de persones dels pobles.
6. Gestió de la caça per disminuir l'impacte de la fauna en les finques agràries. Per exemple valoritzar la carn de caça/km0.
7. Manca personal tècnic al parc. Augmentar les persones que hi treballen.
8. Més educació ambiental pels visitants per a que la gent no embruti. Trobem brossa a la muntanya.
9. Més formació reconeguda relacionada amb l'activitat del parc, per exemple, poda en alçada, motoserra, etcètera.
10. Millorar la senyalització dels camins en general.
11. Crear ajudes per pastors/es per a que s'instal·lin al parc. Cal que sigui més fàcil tenir ramats aquí i que puguin entrar al parc.

Propostes de millora

1. Crear un escorxador de caça pels caçadors i per revaloritzar el producte.
2. Anunciar amb més antelació (1 o 2 dies) les batudes de caça i informar a través de ebando i xarxes locals. Desconec si es fa per algun canal.
3. Crear un canal eagra dels caçadors del Priorat. Fer un calendari fixe de caça.
4. Promoure els oficis tradicionals. Crear una escola d'oficis o fer tallers d'oficis.
5. Promoure les artesanies des del nivell escolar.
6. Recuperar els usos tradicionals pel tema agrari i d'aprofitament dels recursos del bosc.
7. Que la marca "parc" es tradueixi en punts per ajuts del consell comarcal, LEADER, etcètera. Vincular-ho a la carta europea.
8. Quan es tanqui el parc per risc d'incendi que deixin passar als veïns i veïnes del "terrunyo" i que puguin anar a les finques.
9. Crear una aula de ciència.
10. Crear guies de camp per adults i infants.
11. Destacar i promocionar més D.O. Siurana i no més el vi.
12. Falta pastura. Comunicar-se amb l'escola de pastors/es de Catalunya.
13. Subvencionar tancats pels camps.

14. Que funcioni el banc de terres i no es perdi. Més recursos aprofitats, vol dir més diners i més gent al territori.
15. Regular la gestió de visitants: millora de la senyalització, actualitzar-la i revisar-la; i crear accessos amb peatge.
16. A Margalef s'està fent pastura al riu amb cavalls. És un model a seguir. Calen ramats combinats de cavalls, rucs i cabres.
17. Promoure el consum de producte local i, per exemple, no comprar a Amazon. Cal explicar-ho a la gent.
18. Crear activitats a Albarca relacionades amb el cereal.
19. Crear una marca o segell del parc per a productes agraris i artesans.
20. Fer formació en escoles dels diferents oficis vinculats a la pagesia, ramaderia, etcètera.
21. Crear una borsa de treball dels diferents oficis vinculats a la gestió del parc, per crear un rejuveniment dels mateixos.
22. Explorar un programa de cogestió de la zona protegida per a una major col·laboració públic-privada. Exemples a Europa. Implicar la ciutadania.
23. Introduir els productes locals a les escoles i crear menjadors escolars ecològics. Explicar que mengen producte km0. Per fer això cal finançament públic. L'escola de Cornudella encara té cuina per exemple.
24. Educació ambiental pel consum de producte local.
25. La persona que treballa a l'escorxador de Cornudella plega. És públic. Fer difusió pels pobles del voltant. Cal una persona autònoma un dia a la setmana.
26. Que l'ajuntament o la brigada s'encarreguin de l'escorxador o compartir persones entre diferents escorxadors. Ho podria organitzar l'ajuntament ja que és un escorxador municipal.
27. Netejar i cuidar el parc i fer gestió forestal que és molt necessària degut a la sequera.
28. Fer més activitats infantils.

Comunicació
Formes de comunicació actuals
<ol style="list-style-type: none"> 1. Facebook 2. Cartells 3. Mails 4. És fluida per telèfon i mail, funciona bé.
Noves formes de comunicació i altres propostes
<ol style="list-style-type: none"> 1. Difusió d'activitats? L'agenda està molt bé, però funciona més lo immediat. Val la pena fer més cartelleria la mateixa semana, o mail la mateixa semana. Hi ha moltes coses a fer, i si no tens la informació els dies previs no n'ets conscient. 2. Mail, a nivell visual està molt mal fet, sobretot pel mòvil. Massa text. Problema de disseny i concretar la información. Masses logos. A l'ordinador es veu bé. Hi ha el problema en que s'envien fotografies moltes vegades. Els logos no están bé. 3. Per accessibilitat va molt bé o per copiar el text. Tot i això, el disseny hauria de millorar, afegir més fotos potser i menys text, i sobretot buscar la perspectiva juvenil a l'hora de comunicar. 4. Agenda, proposta fer-ho mensual. I enviar-ho a tota la comarca, ara es fa i va bé.

3.3 Resum del poble

La cinquena trobada del procés participatiu "El Parc t'escolta" es va dur a terme a Cornudella de Montsant, realitzada el dimecres 25 d'octubre a la sala d'actes de l'Ajuntament, on van assistir 12 persones del municipi.

Al grup d'**ús públic i social**, es van treballar tres temes principalment: la necessitat de millorar la comunicació de les caceres, l'actualització de senyalitzacions i senderes d'alguns espais del parc, i finalment del turisme. Concretament d'aquest últim tema, es comenta la concentració i el desbordament en els espais del municipi, principalment pel turisme de caravanes, i la necessitat de descentralitzar aquest. Es comenta la tasca dels punts d'informació, que haurien de servir per esponjar el turisme, i fer més feina i tasca en la valorització (també generant guies informatives i difonent-les) del territori tant per als veïns i veïnes com al turisme.

En relació amb l'àmbit de **viure i treballar al parc**, hi ha un gran reconeixement de la tasca duta a terme, sobretot per les activitats que organitza el parc. Es veu com un element positiu que el territori estigui protegit, que tingui una identitat i que hi hagi un ens de gestió. També es valora l'ocupació que genera. Respecte de les propostes de millora, s'han proposat mesures per gestionar la massificació turística, fer més gestió forestal i més activitats en general. També s'ha parlat de cogestió publicoprivada del parc i d'implicar més empreses locals en les activitats. S'ha posat molt d'èmfasi en la recuperació de l'activitat agrària i de pastura al parc, i dels oficis tradicionals i de fomentar el relleu generacional. També hi

ha propostes relacionades amb el sistema alimentari, sobre com abordar la problemàtica de l'escorxador de Cornudella, crear un escorxador de caça, crear un segell distintiu o una marca Montsant.

Sobre **patrimoni natural i cultural**, s'ha valorat molt positivament la tasca de conservació de l'entorn: flora, fauna, cel nocturn, etc., fet que creuen que reforça la candidatura de patrimoni de la humanitat de la UNESCO. A més, creuen que la Taula del Paisatge és un espai útil. Tot i això, es valora la dificultat de conservar l'entorn i l'arquitectura popular davant de l'abandonament dels entorns rurals, i que caldria disposar de més ajudes, així com la manca d'utilització del Pla Director, que podria permetre tenir una visió i acció més estratègica. Es proposa promocionar els valors associats al Parc Natural, com el silenci, reflexionant sobre les activitats que s'hi desenvolupen i el seu impacte al territori.

Respecte a la **comunicació**, es comenta que està bé, però que podria millorar o modernitzar en diversos aspectes per tal de comunicar més efectivament. Sobretot en el tema de la immediatesa, que seria més interessant comunicar les activitats en dates més pròximes, ja que l'agenda és trimestral, i seria més interessant fer una difusió del dia a dia i no tant a mitjà termini.

